CYKLA OCH VANDRA I SKÄRGÅRDEN

Vi besöker Möja

Möja ligger längst ut i havsbandet med ytterskärgårdens unika natur inom räckhåll.

Stora Möja är med sin fina landsväg från norr till söder utmärkt för att cykla och vandra på. Möja är däremot ingen badö då stränderna är relativt otillgängliga men ett uppfriskande dopp går alltid att komma åt, fråga gärna någon i Turistbyrån i Berg.

Det finns ca 280 bofasta på ön. På sommaren mångdubblas befolkningen och många av de bofasta arbetar då med servicearbeten av olika slag. Vintertid arbetar man med annat, exempelvis hantverksyrken, telekommunikation och inom skolan eller affären som är de största arbetsgivarna. Öns skola har undervisning för grundskolans alla klasser. Där finns även förskola. Möjaborna har varit mer obenägna att sälja ut tomter och hus till sommargäster än skärgårdsbefolkningen på många andra öar. Detta har bidragit till den genuina karaktären på hus och sjöbodar, de flesta samlade i de unika fem små byarna: Berg, Löka, Ramsmora, Långvik och Hamn.

Från Vårdkaseberget har du en fin överblick över Möja och de närliggande öarna. Under sommaren är hela Möja öppet. I Berg finns trevliga Hamnkrogen "Pärlan på Möja", Dansbanan, Möja Värdshus, Konsum i Berg och Långvik, Turistboden, Galleri, Hantverksbodar och Wikströms Fisk i Ramsmora. Turisterna är många och ön sjuder av ett somrigt skärgårdsliv. Hamnarna fylls hela tiden av nya gästbåtar och på landsvägen är både sommarcyklisterna och fotgängarna ute på upptäcktsfärd. Varmt välkommen till Möja i sommar du också!

ROLAND SVENSSON MUSEET
i Ramsmora invigs den 15 juni

Det ska va´gott att leva!

PÄRLAN ~på Möja~

- direkt vid Bergs Brygga

Som vanligt på plats för matglada livsnjutare och spontana skärgårdsflanörer. Vi bjuder på en tillbakalutad tillvaro med vår härliga personal. Serverar god mat, valda drycker och skänker sköna musikupplevelser på en skön ö.

Öppet dagligen
21 juni – 9 augusti
(därefter söndag-tisdag stängt t o m 30/8).
För övriga tider, programinfo och bokning: 08-57164185
www.parlanpamoja.se
info@parlanpamoja.se

BESÖK OSS UNDER VÄNVECKAN 23-29 JUNI!
Då får du gratis medlemskap i "Pärlans Vänner", som ger dig personligen 10% på Mat & Dryck under hela perioden 1 juli - 3 augusti.

DIN TUR NU! – PÄRLORNA

Möja Dansbana

Välkommen till Möja Dansbana i sommar!

Fredag 20:e juni, 21-02
Midsommardisco

Lördag 5:e juli, 11-16
Möja Marknad

Lördag 5:e juli, 21-01
Coverbandet Tequilas

Lördag 12:e juli, 21-01
Mikael Rickfors

Lördag 19:e juli, 21-01
Carina Jaarnek

Onsdag 23:e juli, 20-22
mat från 17.00
Allsång på Möja Dansbana

Lördag 26:e juli, 15-18
Knattedisco

Lördag 26:e juli, 21-01
Disco 70/80/90-tal

Onsdag 30:e juli, 21-01
mat från 18.30
Skärgårdsskratt
Standup Comedy

Lördag 2:a augusti, 21-01
Nurse Diesel Rock Circus!

Vi reserverar oss för eventuella ändringar i programmet.

Grillens öppetider 4/7-3/8:
Fredag: 11-20
Baren öppen "After work" 15-20
Lördag: 11-15 / 21-01
Söndag: 11-15

Gilla oss på: facebook

Arrangör:
Möja Kulturella Ungdomsrörelse
www.mojadansbana.nu. Org 814000-0665

FRÅN MÖJA TILL ÖJA!

Skulpturön Öja hälsar dig välkommen till spännande möten! Med naturen! Med havet! Med intressanta upplevelser! Med kulturen! Allt i en miljö som är helt unik!

Landsorts kulturlots Arthur Hultling guidar oss:

Du når ön - med Landsorts fyr, Sveriges äldsta - efter en halvtimmes båtfärd från Ankarudden. Det är Landsortstrafiken med öns egna båtsmän som tryggt för dig längst ut i havet. Nästa är Polen, brukar jag säga. Ön är långsmal och det är till den lilla byn Storhamn på södra udden som M/S Stångskär för dig. OBS - ingen bilfärja!

Går ni in i Västerhamn - vindförhållandena avgör om det blir öst eller väst - möts du av Hanna och Inger i Saltboden. Det är en kombinerad närbutik och pub. Törstig efter färden över havet? Prova då en Landsorts lager!

Är det västlig vind går ni på öns läsida och lägger till i Österhamn. Nu ser du utkiken - betongtornet där det förr satt ett vakande öga dygnet runt. Idag sker allt elektroniskt från Södertälje…. Nu är det både restaurang och boende.

Från både Västerhamn och Österhamn går du lätt upp till Båkberget där fyren står - Sveriges äldsta! Vad som är mest imponerande fyren eller den milsvida utsikten, får du själv avgöra. Utefter vägen passerar du gamla militärbaracker som förvandlats till ett av skärgårdens bästa vandrarhem med Ann som värdinna. Sommartid känner du även doften från hennes eget bageri!

När det är dags att vandra eller cykla norröver möts du utefter vägen av fantastiska skulpturer och ett magnifikt minnesmonument. Längst i norr välkomnar Maggan och Jack med sitt generösa Landsorts Gästhamn & stugor. Naturligtvis kallas inte Öja för "SkulpturÖn Öja" utan anledning. Du kommer att kunna glädja dig - eller förvånas, irriteras, skratta - åt inte mindre än drygt 40 olika skulturer på ön! Välkomna!

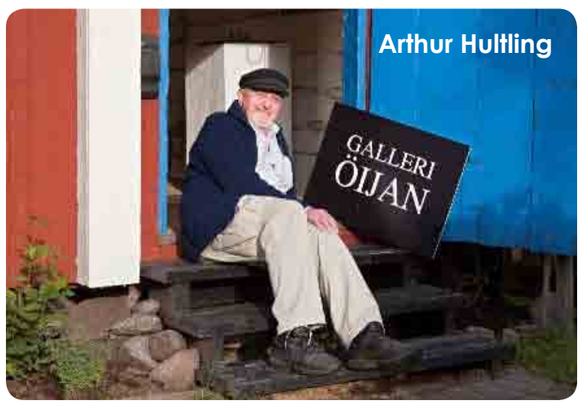

GÅ INTE ÖVER ÅN EFTER VATTEN

Anlita de lokala företagen och medverka till att skapa en livskraftig skärgård som kan vara öppen året om.

Varje sommar tar Stockholms skärgård emot miljontals besökare. Det är inte konstigt. Området har nästan 30 000 öar, som skiftar från vilda, vindpiskade ytterskärgårdskobbar med brytande sjöar till lummiga innerskärgårdsvikar där lugnet råder och här finns massor av roliga och spännande saker att uppleva.

Men, bara en bråkdel av besökarna vistas i skärgården under andra delar av året. Vi skärgårdsbor insåg att de flesta tror att skärgården stänger när skolorna börjar. De vet inte att det finns restauranger, affärer, hotell och vandrarhem som håller öppet året om.

Genom att göra Stockholms skärgård till ett populärt resmål också under höst, vinter och vår kommer det att bli lättare för skärgårdsborna att försörja sig här ute och på så sätt hålla skärgården livskraftig året om.

Sök efter de lokala företagen i Stockholms skärgård, här finns allt du behöver. Väl mött i skärgården – i vår, sommar, höst och till vintern!

SVARTSÖ LANTHANDEL | Ahlviks brygga
Ombud för Posten, Svensk Kassaservice, Systembolaget och Apoteket.
Tel. 08-542 473 25 | 070-381 46 72 | Fax. 08-542 474 15
info@svartsolanthandel.se | www.svartsolanthandel.se

Tur till Sjöss HC AB
Vi finns på Mjölkö fyra sjömil norr om Vaxholm
Mobil 0704 - 239 704 (maj - september)
info@turtillsjoss.com www.turtillsjoss.com

JANNES ELSERVICE HB - RUNMARÖ
Elinstallationer och reparationer. Över 40 år i Skärgården.
Tel. 08-571 525 23, 08-571 523 98, 070-236 96 13. Fax. 08-571 525 23
E-post. jangunnar.westerberg@telia.com

EL & MILJÖTEKNIK AB
Installationer - Service - Larm - Tele

- Installationer
- Service
- Larm
- Tele

Skärgårdsrepresentant för Aquatron biologisk hybridtoalett.
Roslagskomposten. Torp Isak

Ahlsvik, 130 34 Skälvik • Tel: 08-54247481
Fax: 08-57019106 • E-post: info@elomiljoteknik.se

EL PUNKTEN AB
Hör av Er till oss för Installation & Service.
Vi utför även Ö-arbeten med egen båt.
Ring 08 501 509 90
eller 070 777 37 00
elpunktenab@telia.com

BREDBAND

– det bygger vi tillsammans i Stockholms skärgård!

Först var det el, sen blev det telefon och sen hände det inte så mycket på väldigt lång tid men nu är det dags för fiberbaserat bredband i Stockholms skärgård.

En ny infrastruktursatsning som ska ge oss ett bredbandsnät från norr till söder i skärgården. Femton fiberföreningar har bildats och åtta av dem har fått statliga och kommunala bidrag och beslutat att bygga egna fibernät, inom de sju övriga pågår det förstudier.

Vårt mål är att få en attraktivare skärgård med fler och nya möjligheter till arbete, nöje och rekreation. Vi räknar med att ha ca 1 000 uppkopplade abonnenter i slutet av 2014 och ca 2 500 om tre år av ungefär 5 000 möjliga abonnenter.

Vad är fördelarna med bredband via fiber?

Det fiberbaserade bredbandet har obegränsad kapacitet, vilket innebär att man samtidigt kan både ringa, surfa på nätet och titta på tv. Fiberbaserat bredband i Stockholms skärgård kommer att ge oss alla (fastboende, företag, fritidsboende m.fl.) ökade möjligheter att nå nya tjänster. Det möjliggör för företag att finnas i skärgården med säker uppkoppling och underlättar för dem som vill arbeta eller studera på distans. Ett fiberbaserat nät är också en förutsättning för hus- och trygghetslarm, nya samhällstjänster samt avancerad sjukvård i hemmet.

Mobilt bredband fungerar bra när man är på resande fot, men kapaciteten är för liten för att kunna överföra internet, tv och de tjänster som blir allt vanligare i våra hem. För att komma upp i samma kapacitet som fiber behöver masterna sitta tätt och dessutom vill vi inte ha så många master i skärgården.

Fiberbredband ger lägre avgifter på sikt jämfört med dagens utbud och driftskostnader. Det har också längre livslängd och är mindre känsligt för störningar, ingen strålning och säkert mot intrång och avlyssning.

Vad kostar det att ansluta sig?

Det är beroende av hur förutsättningarna ser ut, terräng och hur långt man måste gräva eller lägga sjökabel. Anslutningsavgiften varierar men nu ligger den på 15-25 000 kr per anslutning. I skärgården är produktionskostnaden normalt högre än på fastlandet men genom bidragsstödet som finns kan skärgårdens fiberföreningar erbjuda anslutning idag mot en insats i paritet med den som är på övriga platser i landet.

Vi arbetar för och med varandra!

Alla föreningarna har organiserat sig i enlighet med byalagsmetoden d.v.s. vi projekterar, upphandlar, bygger och äger näten lokalt. Vi engagerar alla vi kan i arbetet och alla ställer upp efter bästa förmåga.

Det är många ideella arbetstimmar i ett fibernätsprojekt – för styrelsearbete, projektledning, projektering (springa i skogen på öarna för att se var man kan dra fiber), avtalshantering (anslutnings- och markupplåtelseavtal), upphandling, byggledning, områdesrepresentantskap, arrangera medlemsmöten m.m.

Vänta och se – ingen bra idé!

Genom det bidragsstöd som finns är det förmånligt att gå med i samband med själva utbyggnaden. Självklart kommer nya abonnenter att vara välkomna även på sikt, fast då till en annan kostnad.

När man tecknar abonnemang för tjänster i bredbandet, så finns det många valmöjligheter. Det finns t ex korttidsabonnemang, som kan variera mellan 24 timmar och några månader - en attraktiv lösning för många fritidsboende då det innebär att man inte är bunden till någon bredbandstjänst när man inte nyttjar sitt hus.

PS. Här i Möjaskärgården bygger vi vårt nät i samarbete med Infratek, som är vår entreprenör för både grävning och sjökabelförläggning.DS.

BÖRJE CAESAR, projektledare
Möjaskärgårdens Bredband

SJÖN SUGER

– upplev härlig skärgårdsmat!

För inte alltför många år sedan var man som besökare i skärgården hänvisad till ett fåtal matställen belägna på de stora öarna. Nu myllrar vikar och sund av finkrogar, caféer, bryggserveringar, barer och pubar och Stockholms skärgård har blivit ett populärt ställe för att njuta av bra mat till en fantastisk utsikt.

Ingenstans smakar mat så gott som vid havet. En måltid ute i skärgården, ett av världens vackraste naturområden, är en unik upplevelse för alla dina sinnen. Runt de stora bryggorna är självklart aktiviteten som störst, men du kan hitta små pärlor på de mest oväntade ställen. Året om.

Här i tidningen har vi presenterat ett axplock av restauranger för att du ska inspireras till att hitta just din skärgårdskrog på någon av de 30 000 öar, kobbar och skär mellan Örskär i norr till Landsort i söder. Många krögare använder sig av säsongens råvaror som gärna får vara närproducerat – var skulle man hitta dagsfärsk fisk om inte i skärgården? Njut av färsk sparris, jordgubbar, nyfångad fisk och kött från öbornas jordbruk - fantastiska matupplevelser av hög kvalitet.

FRÅN NORR TILL SÖDER

Lägg till med egen båt vid öarnas gästhamn, kom ut med Waxholms båt eller Cinderella-båt. Passa på att boka in dig på ett idylliskt pensionat med kvällssol på altanen, charmigt vandrarhem, eller lyxigare hotell och ta del av skärgårdens många krogar. Här följer ett axplock av skärgårdens många guldkorn av unika matupplevelser, alltifrån norra via mellersta och ner till södra delen av skärgården.

Fejan Skärgårdskrog och konferens

Bara några minuters båtresa från Räfsnäs Brygga, nordost om Furusund, ligger natursköna Fejan. En vacker liten ö, omgiven av fantastisk natur vid Ålandshav. Miljön är stämningsfull och restaurangen rustik där mörkt trä möter vitt linne. Ett flertal gånger i veckan bjuds det på fest med liveband och fullt tryck i baren.

Finnhamns krog

Med skärgårdens vackraste TakBar ligger Finnhamns krog vid strandkanten mitt i Stockholms skärgård. På ön finns inga måsten, bara hav, klippor, ängar för vackra promenader och på den hemtrevliga krogen serveras bästa maten, därav omnämnandet i White Guide sedan flera år.

Pärlan på Möja

Direkt vid Bergs brygga finns ett varierat utbud för olika behov och tillfällen, serverat på 3 olika ytor. Det enkla och självklara - Pärlans skärgårdstapas, ostron, grillat och nyfångat. Njut av god mat , trevlig personal på en skön ö med fest & musik i "Salongen".

Bullandö Krog

Bullandö krog ligger längst ut på Värmdö, på gränsen mellan inner- och ytterskärgården, lika lättillgänglig från land som från sjön. Genom krogens fönster och från den generösa altanen blickar man ut över den vackra skärgården. Här serveras en traditionsenlig skärgårdsinspirerad meny.

Krogen på Ornö

Krogen vid Kyrkviken på Ornö i södra skärgården värnar om skärgårdens mattraditioner och tar sina råvaror framför allt från Ornö med omnejd och satsar mycket på fiskrätter.

Utö Värdshus

I södra ytterskärgården, på den ca 1 mil långa ön Utö, ligger Utö Värdshus ett klassiskt skärgårdsvärdshus med anor från 1890. Högt över havet på kullen ovanför hamninloppet, bjuds inte bara mat från ett prisbelönt kök, utan också en betagande vacker utsikt.

Båtshaket på Ålö

I en av vikarna på den lilla ön Ålö intill den större ön Utö driver Carina Nilsson fiskrestaurangen BåtsHaket. Här kan man bla. avnjuta nyrökt fisk, som rökts i rökeriet på kajen intill.

Sjöbodarna på Torö/Ankarudden

På Torö i södra skärgården, med egen brygga för restaurangens gäster eller Ankaruddens brygga som kan ta båtar upp till 4 meters djup ligger Sjöbodarna. Här äter man mat med kärlek från en varierande matsedel och njuter av fin utsikt över vattnet.

Saltboden, Landsort

Saltboden är en naturlig mötesplats för såväl boende som besökare på Landsort. Här kan du handla livsmedel, ta en kopp kaffe med dopp, äta en god bit mat eller dricka något svalkande från den mysiga puben.

Trosa Statshotell & Spa

En av skärgårdens mest anrika hotell med en ypperlig restaurang. Stämningen och servicen lyfter det gamla stadshotellet och i Trosa gästhamn lägger du tryggt till med din båt. Tar du bilen är det bara 7 mil från Stockholm, bo gärna över natten och njut av den fina SPA anläggningen.

HÖGKLASSIG GOLF
– med boende mitt på banan

Körunda Golf & Konferenshotell
08-520 390 30
www.korunda.se

På Körunda har golf varit lika naturligt som boll och peg allt sedan hotellet byggdes. Här sveper Nynäshamns GKs greener och fairways utanför hotellrummen, du bor mitt på banan kan man säga.

Tre natursköna långhålsslingor, dal-, berg- och sjöslingan bjuder samtliga sina unika utmaningar och karakteristiska natur. Vill man värma upp eller nyligen börjat finns Pay & Play banan Sjögärdet som vackert ligger intill sjön Muskan och är en kortbana på 9-hål. Vackra vyer och utmanande golf som med god mat och skönt boende gör kombinationen till en perfekt golfsemester i närhet av Stockholm i skärgårdskommunen Nynäshamn.

Ann-Charlotte ”Lotta” Wahlstedt som är VD på Körunda sedan 10 år säger ”Vi älskar golfare, de är en del av familjen här på Körunda! Bra mat, sköna sängar och härlig after golf stämning, det är något vi alltid haft i åtanke när vi utvecklat och renoverat hotellet under de senaste 7 åren.”

Tillsammans med klubbchef Ingela Tisén på Nynäshamns GK ligger fokus på en helhetsupplevelse för alla som kommer till Körunda. Allt från företagsgolf till unika konferensaktiviteter med golf och kick-off finns ett gränslöst samarbete för att göra upplevelsen minnesvärd.

”Golf kan vara extremt seriöst och det kan vara lika avslappnande som att spela bowling,” skrattar Lotta ”Fast det är svårt att slå vår sköna miljö en solig eftermiddag.”

Bra mat kan man på Körunda. Två restauranger som kompletterar varandra erbjuder allt från snabbare rätter i pausen på Körundas Bakficka. Kvällen bjuds det på en 4-rätters middag i matsalen på hotellet. I mångt och mycket gjort på lokalproducerade råvaror som Körunda valt att satsa på de senaste åren.

Innan man går in i matsalen kan man ta det lugnt på rummen, sitta på sin egen uteplats och se ut över golfbanan. Någon timme eller två innan middagen går man ner i relaxen och njuter av ångbastu, bubbelpool och den sköna loungen.

I baren tar vi en lokalproducerad öl innan vi sätter oss till bords. När kvällen tar slut sover man ut i sköna sängar från Hästens och vaggas till sömns av historiens vingslag. Den härliga frukosten på altanen med utsikt över sjön är en perfekt början inför dagens spel.

FLER GOLFBANOR I SKÄRGÅRDEN

Väsby gård	www.vasbygard.com
Waxholms Golfklubb	www.waxgk.se
Norråva golfklubb	www.norravagk.se
Fågelbro Golf & Country Club	www.fagelbrogolf.se
Wermdö Golf & Country Club	www.wgcc.se
Ingarö GK	www.igk.se
Sundsta golf	www.sundsta.se
Roslagens GK	www.roslagensgk.com
Väddö golfklubb	www.vgk.nu
Nynäshamns GK	www.nynashamnsgk.a.se
Körunda	www.korunda.se
Haninge Golfklubb	www.haningegk.se

SKÄRGÅRDSSTIFTELSEN

Stöd vårt arbete

Genom att bli vän i Skärgårdsstiftelsen stödjer du vårt arbete för att bevara skärgårdens landskapsbild och naturvärden. Vi finns närvarande på många sätt i skärgården med tillsynsmän, naturvårdare, jordbruk, skogsbruk, renhållning, 200 skärgårdsmajor och en rad insatser för skärgårdens djur- och växtliv.

Foto: Bosse Lind

Bli stiftelsevän snabbt och enkelt via SMS

Att bli vän kostar 300 kr, familjevän 375 kr per år och då får du bland annat:

- Vår tidning Stångmärket, med fem nummer per år.
- En praktfull vänbok på ett intressant skärgårdstema.
- Möjlighet att följa med på våra guidade vänresor.

SÅ HÄR GÖR DU:
Skicka något av nedanstående SMS till kortnummer 71440.

För att bli Vän (pris 300 kr):
PG VÄN personnummer

För att bli Familjevän (pris 375 kr):
PG FAMILJ personnummer

Exempel på hur du skriver:
PG VÄN 7808180239 alt. PG FAMILJ 7808180239

Du erhåller kvitto/faktura via SMS och post. När du har betalat fakturan skickar vi vänmärke, tidning och vänbok. För mer information besök www.skargardsstiftelsen.se.

UPPTÄCK SKÄRGÅRDEN MED STF

ERBJUDANDE
15% RABATT PÅ LOGIPRISET!

Boka senast 15/6 och bo under perioden 1-19/6 eller 18/8-30/9.
Erbjudandet gäller alla dagar i perioderna utom natt lördag-söndag.

Gäller på:
STF UTÖ, STF FINNHAMN, STF NÅTTARÖ, STF GÄLLNÖ

Bokas endast online på www.stfturist.se/stockholmsskargard
Ange kampanjkod “upplev14” för att erhålla rabatten.

Bada Cykla Paddla Äta Vandra
Fiska Fika Snorkla Njuta Leva

Hitta ditt äventyr på
www.stfturist.se/stockholmsskargard

SVENSKA TURISTFÖRENINGEN

Foto: Astrid Landgren Patterson

PADDLING FÖR ALLA
– välj den form som passar dig

Njut av att stilla glida fram på lugnt hav, och uppleva natur och djurliv på riktigt nära håll. Ung eller gammal, dagsutflykt eller flera dagars paddel-semester.
– kajakpaddling i Stockholms skärgård är en unik upplevelse.

Varför paddla kajak i skärgården?
- Tjusningen är att man kommer så nära naturen. Det är en underbar frihetskänsla, och man kan komma till ställen som man inte kan nå med båt. När man paddlar kan man hitta sina egna favorit-ställen. Det är enkelt att paddla – man kan ta sig fram nästan överallt, berättar Astrid Landgren Patterson, som driver Kajak & Uteliv på Gräddö och har lång erfarenhet av paddling.

Kan alla paddla kajak?
- Ja. Det finns kajaker för alla, allt från nybörjar-kajaker till mycket avancerade. Det finns olika storlekar beroende på hur lång man är, och det finns familjekajaker med extra plats. Är man nybörjare bör man börja paddla inomskärs , säger Astrid.

Vad är SUP?
På senare år har Stand Up Paddle, förkortat SUP, blivit väldigt populärt. Det kan kortfattat förklaras som att du står upp på en bräda samtidigt som du tar dig fram med hjälp av en paddel med längre skaft. Den främsta anledningen till att SUP har blivit så populär är dess mångsidighet. Surfa på stora vågor eller på de allra minsta. Paddla på slätvatten för att förbättra din kondition och stärka musklerna eller ställa upp i maratontävlingar. Paddla på strömmande vatten och på mindre forsar. De flesta ser SUP som ett härligt alterna-tiv att komma ut på vattnet, hålla sig i trim och upptäcka nya områden på och längs vattnet.

I stort sett vem som helst kan paddla en SUP-bräda. Visst kan det kännas lite ostadigt när du tar dig upp från knästående till stående position på brädan för första gången. Men förvånansvärt snabbt har du hittat balansen och känner dig trygg med din nya farkost. Idag kan du hyra SUP-brädor och gå kurser på flera håll i skärgården.

Var finns det fina dagsetapper om man vill ta kortare turer?
- Fejan är ett trevligt ställe, en mysig skärgård. Att paddla Fejan runt är en trevlig dagstur med flera stränder där man kan pausa på vägen. Det finns också ett rökeri där man kan köpa med sig smått och gott att ta med på färden.

- Till Dalarö kan man ta sig med bil eller buss och där finns en flytbåtsbrygga där man kan lägga i. Ta en lunchtur till Dalaröskans som har en jättefin sandstrand och en trevlig restaurang. På vägen hem kan man ta en svängom via Schweizerdalen.

- Har man paddlat ett tag kan man ta sig ut till ytterskärgården och då är Möja en jättetrevlig startpunkt. Dit tar man sig med taxibåt eller via Waxholmsbåt, men på den senare måste man boka plats för kajaken i förväg. Det går också att hyra på plats. På Möja kan man utgå från Kyrkviken i Berg. Möjareservatet ligger precis utanför med oänd-liga möjligheter till paddling, från dagsturer till en längre vistelse. Kallskärs skärgård ligger nära, Rödlöga och Svenska Högarna, men för att ta sig dit måste man vara en erfaren paddlare och ta med rejält med proviant, berättar Astrid.

Finns det kurser i att paddla kajak?
- Det finns flera företag både i skärgården och Stockholm som ordnar kurser. Vi på Kajak & Ute-liv har både kajakkurser, guidade turer, försäljning och uthyrning av kajaker.

Foto: Astrid Landgren Patterson

Bra att tänka på innan du beger dig ut:
Färdas efter din egen förmåga. Planera alltid din färdväg så att du har möjlighet att ta dig fram i lä. Fundera på alternativa vägar om vinden skulle ändra sig. Paddla i grupp och lär er att rädda varandra. Bär alltid flytväst. Drick aldrig alkohol i samband med paddling. Lyssna på väderleksrapporten. Tänk inte “det händer inte mig” utan “vad gör jag om det händer?” Forspaddling kräver specialkunskaper. Ha telefonen i ett vattentätt fodral. Respektera allemansrätten: att inte störa eller förstöra när du är ute i naturen.

Källa: Svenska Kanotförbundet, www.kanot.com

HÄR KAN DU HITTA KAJAKER I STOCKHOLMS SKÄRGÅRD
Blidö kajakuthyrning
info@blidokajak.se
Dalarö Kajak
info@dalarokajak.se
Hemviken kajak
info@hemvikenkajak.se
Horisontkajak
info@horisontkajak.se
Ingarmsö kajakuthyrning
leif@ingmarsokajak.se
Kajak & uteliv
info@kajak-uteliv.com
Kajakcentret i Stockholms Norra Skärgård
info@erkajak.se
Lena Haglund, Runmarö
www.lenahaglund.se
Möja havskajaker
gert.hansson@outlook.com
Nynäs kajak & upplevelse
info@nynaskajak.se;pelle@nynaskajak.se
Nynäshamnskajakuthyrning
info@hyrkajak.se
Skärgårdens kanontcenter
kajaker@kanoter.com
Solberga Gård, Runmarö
info@solbergagard.nu
Stavsudda kajakdepå
kajak@stavsudda-handel.se
Stockholm Adventures
info@stockholmadventures.com

60 nya bäddar på Svartsö

Möt skärgårdsentreprenören Lotten Andersson

FOTO: BOSSE LIND

Uppe på en höjd med utsikt över Edöfjärden öppnar till sommaren ett nytt Skärgårdshotell & Vandrarhem på Norra Svartsö.

Anläggningen kommer att bestå av två boendelängor och ett samlingshus med reception, gästkök, gemensam matsal och möjlighet till café. Det blir sammanlagt 60 bäddar. Det kommer att bli tvåbäddsrum med egen toalett varav hälften av rummen är utrustade med egen dusch.

Initiativet kommer från familjerna Hedelin-Lundgren-Wikholm på Svartsö som under många år sett bristen av boende på ön. Tillsammans med Olle Wallin, fastighetsutvecklare, även han boende på Svartsö har de satsat mark, tid, kapital, engagemang och entusiasm i projektet.

Vandrarhemmet kommer byggas av moduler som är inköpta från Norrköping. De kommer att förändras och anpassas till verksamheten. I dagsläget har det börjat grävas, fällas träd och byggas grund på platsen.

Verksamheten kommer att drivas av Lotten Andersson, som tillsammans med sin familj tidigare drivit rörelsen på Finnhamn i ca 20 år. Numera hittar vi henne på Norra Stavsudda dit hon flyttat för två år sedan.

- För mig är det en dröm att få vara med och starta och sedan stå för driften av en sådan här verksamhet! säger Lotten.

- Vår affärsidé "Sov gott och upplev Svartsö året runt" kommer vi att leva upp till genom ett nära samarbete med de redan etablerade aktörerna på ön. Året runt. Till exempel kommer vi att komplettera Krogen och Bygdegården som från och med nu kommer att kunna erbjuda sina gäster övernattning, säger Lotten.

Vidare berättar Lotten hur de planerar att samarbeta med Svartsö Lanthandel på flera olika sätt. Bland annat kan man hyra cyklar både vid Ahlsvik och Norra Svartsö så det är lätt att ta sig mellan Vandrarhemmet och Ahlsvik. Det finns mycket bra möjligheter till samarbete med det rika natur- och kulturlivet som är en del av Svartsös kärna.

Under vintern när isen ligger är gästerna välkomna till ön med hjälp av de svävarföretag som numera finns etablerade i mellanskärgården.

- Isen brukar ligga förhållandevis länge norr om Svartsö upp förbi Ingmarsö – Äpplarö och på Gällnan, fortsätter Lotten som själv arbetat som svävarpilot under de senaste sex vintersäsongerna. Fina isvintrar kommer gäster även kunna åka långfärdsskridskor från Ljusterö ut till Vandrarhemmet.

Stavsudda Kajakdepå kommer att placera några kajaker för uthyrning vid Vandrarhemmet så gäster lätt kan utforska de fina vattnen kring Svartsö. Nu närmast fortsätter planering, bygge, marknadsföring och allt som kan tänkas behövas inför en start.

Vill ni boka, ställa några frågor eller är allmänt nyfiken, hör av er till Lotten direkt och följ byggprocessen via facebooksidan som startades upp i och med första spadtaget.

Lotten Andersson 073 982 07 44
info@svartsonorra.se

Matte Hedelin, representerar fastighetsbolaget
070 211 13 81 matte.hedelin@telia.com
www.svartsonorra.se

SVARTSÖ LANTHANDEL | Ahlviks brygga
Ombud för Posten, Svensk Kassaservice, Systembolaget och Apoteket.
Tel. 08-542 473 25 | 070-381 46 72 | Fax. 08-542 474 15
info@svartsolanthandel.se | www.svartsolanthandel.se

Sjöutsikt på köpet!

Johan och Virva gör Nässlingen till en helhetsupplevelse

PÅ NÄSSLINGEN utanför Ljusterö har det sedan 70-talet drivits restaurang, stuguthyrning och konferensverksamhet. Många har besökt ön och förälskat sig i dess fantastiska skärgårdsnatur och mångsidiga utbud.

Efter att ha varit stängt i ett par år öppnas ön åter igen för besökare i sommar.

–Vi är överväldigade av allt stöd från omgivningen och allt intresse från tidigare gäster, förklarar Johan Pedersén och Virva Kuusela, Nässlingens nyblivna ägare.

Paret driver sedan tidigare Ramsmora Varv på Ljusterö och planerna för Nässlingens utveckling är många. Allt från att utöka hamnen och omvandla ett av husen till hotell – till att utöka kurs- och utbildningsverksamheten och hålla öppen året om. Det blir nyheter både inomhus och utomhus.

– Vi vill göra ön till en helheltsupplevelse. Nässlingen är en egen värld där alla ska känna sig välkomna! säger Johan.

– Vi tycker att det är lika vackert här under höst, vinter och vår och vi vill gärna visa det för andra också, lägger Virva till.

På Nässlingen finns ca 30 stugor och ett antal hotellrum, de flesta med wc och dusch – alla med sjöutsikt. Det finns konferens- och festlokaler, en fantastisk bastuanläggning, drygt 2 km motionsslinga med mera. Till midsommar öppnar den nyrenoverade restaurangen Svarta Malin och vid hamnen planeras en enklare krog.

– På våra uteserveringar har vi sol hela dagen, inklusive solnedgång, det är vi ganska ensamma om i den här delen av skärgården, säger Virva stolt.

Carl Oscar Törnros, chef för turism och kultur i Österåkers kommun, var den första att anställas på Nässlingen.

– Carl Oscar är ett fantastisk tillskott till vårt gäng och älskar skärgården minst lika mycket som vi, säger Johan.

Man tar sig lättast till Nässlingen via Åsättra hamn på Ljusterö. Här har Nässlingen en egen parkering vid hamnen, men man kommer även hit enkelt med SL-buss och sommarens nya lokala Skärgårdsbuss. Från Åsättra tar det bara några minuter med Waxholmsbåt eller Nässlingens egen turbåt. Kommer man med egen båt finns en fin gästhamn att lägga till i.

– Vi jobbar på att man ska kunna åka hit med Waxholmsbåt ända från Stockholm city. Att glida genom skärgården är ju en upplevelse i sig, säger Johan leende.

Välkomna

1. Arholma Handel 0176-560 12
2. Ö-Butiken Tjockö 0176-431 80
3. ICA Nära Högmarsö 0176-830 40
4. Rödlögaboden 0176-870 60
5. Husarö Handel 08-542 450 90
6. Finnhamns Sommarbutik 08-542 462 07
7. Ingmarsö Livs 08-542 460 20
8. Svartsö Lanthandel 08-542 473 25
9. Coop Långvik Möja 08-571 612 00
10. Lådnamacken Livs 08-542 473 21
11. Norra Stavsudda Handel 08-571 650 78
12. Coop Berg Möja 08-571 612 00
13. Grinda Lanthandel 08-542 494 91
14. Gällnö Handelsbod & Café 08-571 663 10
15. Harö Livs 08-571 571 91
16. Westerbergs Livs Sandhamn 08-571 530 19
17. Runmarö Lanthandel 08-571 527 00
18. Guns Livs Nämdö 08-571 560 17
19. Kymendö Service 08-501 542 65
20. Butiken på Ornö 08-501 560 00
21. Utö Livs 08-501 570 05
22. Rånö Livs 08-501 571 22
23. Nåttarö Handelsbod 08-520 400 15
24. Saltboden Kök & Proviant Landsort 08-520 340 14

● = Bensin och gasol
● = AGA Gasol
♥ = Hjärtstartare finns på ön

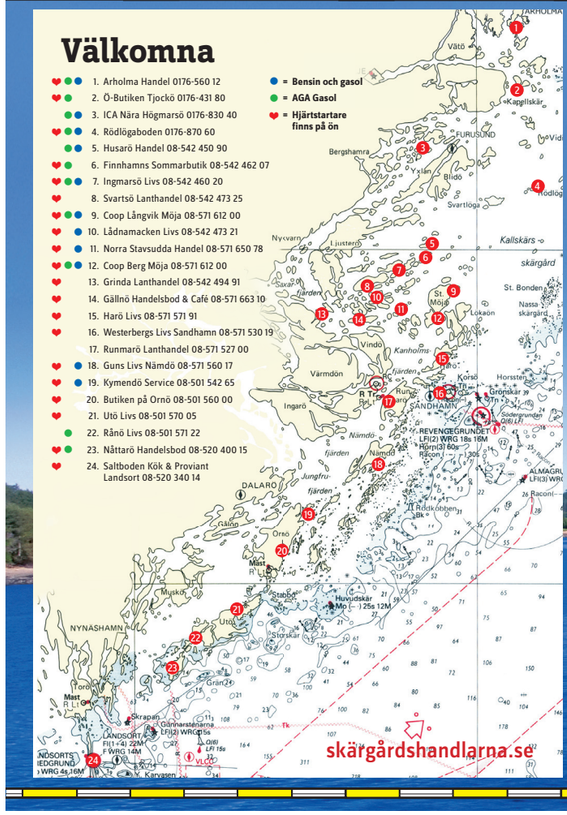

Din matbutik i Stockholms skärgård

skärgårdshandlarna.se

SKÄRGÅRDS HANDLARNA

En tur i skärgården kräver inga förberedelser. Skärgårdens matbutiker har allt du behöver. Livsmedel, färsk fisk, nybakat bröd, skärgårdsslöjd och ofta lokalt odlade grönsaker. Vi vill med vårt breda sortiment och vår geografiska spridning att du ska få en trevlig och bekymmersfri tillvaro i Stockholms skärgård. Många av oss har bensin, gasol, är ombud för apotek och systembolag. Vissa av oss hyr även ut cyklar, kanoter och rum. Ring gärna din butik för sortiment och beställningar!

Samarbetspartners för en levande skärgård

GB GLACE · Göteborgs Rökeri · OLW · Triumf Glass · Malaco · Bilar · Abba Kungshamn · Risifrutti · Felix · Bob · Pepsi · Ramlösa · festis · à la carte · Sveriges Kafferiet · Vinels Bröd · axfood · Grönsakstullen · Rölunda · menigo · AGA Gasol · Sjö & Hav · Texas Long Horn · 90,2 skärgårdsradion.se · magasinSKÄRGÅRD · SKÄRGÅRDEN · NYHETSTIDNINGEN I STOCKHOLMS SKÄRGÅRD

TÖMNINGSSTATIONER I STOCKHOLMS SKÄRGÅRD

Bosö Båtklubb, Askrikefjärden, Lidingö stad
Bullandö Marina, Breviken, Värmdö kommun
Båtkompaniet, Skurusundet, Nacka kommun
Dalarö, Sandemars fjärd, Haninge kommun
Dyviksudd, Vissvassfjärden, Tyresö kommun
Fejan, Granhamnsfjärden, Norrtälje kommun
Finnhamn, Svartlögafjärden, Österåker kommun
Fisksätra Båtklubb, Baggensfjärden, Nacka kommun
Huvudskär, Stockholms skärgårds södra kustvatten, Haninge kommun
Karlslunds Marina, Sandemars fjärd, Haninge kommun
Norra Vaxön, Norra Vaxholmsfjärden, Vaxholms stad
Norrtälje gästhamn, Norrtäljeviken, Norrtälje kommun
Norrviken, Nämdöfjärden, Värmdö kommun
Notholmen gästhamn, Kalvfjärden, Tyresö kommun
Nynäshamns gästhamn, Mysingen, Nynäshamns kommun
Nässlingen gästhamn, Gälnan, Österåker kommun
Saltsjöbaden, Baggensfjärden, Nacka kommun
Sticklinge udde Båtklubb, Stora Värtan, Lidingö stad
Stocksunds hamn, Lilla Värtan, Danderyds kommun
Södertälje gästhamn, Södertälje kommun
Södra Ingmarsö gästhamn, Träsköfjärden, Österåker kommun
Trinntorp, Erstaviken, Tyresö kommun
Utö gästhamn, Mysingen, Haninge kommun
Vaxholms gästhamn, Södra Vaxholmsfjärden, Vaxholms stad
Waterloo, Askrikefjärden, Lidingö stad
Rödlöga naturhamn, Svartlögafjärden, Norrtälje kommun
Ramsmora Varv och Marina, Träsköfjärden, Österåker kommun
Sandhamns gästhamn, Skärgårds kustvatten, Värmdö kommun
Stavsnäs gästhamn, Nämdöfjärden, Värmdö kommun

TURISTBYRÅER I STOCKHOLMS LÄN

DALARÖ TURISTBYRÅ
08-501 508 00
info@dalaro.se
www.dalaro.se

LJUSTERÖ SKÄRGÅRDSCENTER
Ljusterö torg
08-542 424 01
www.ljusteroskargardscenter.se

MUSKÖ TURISTBYRÅ
Muskö Sjökrog
08-500 450 80
info@musko.nu
www.musko.nu

MÖJA TURISTBYRÅ
Brunströms bod, Berg
076-127 88 98
www.mojaturistinfo.se

NACKA TURISTINFORMATION
08-718 80 00
www.nacka.se

NORRTÄLJE TURISTBYRÅ
Lilla Brogatan 36
0176-719 90
www.roslagen.se

NOTTARÖ TURISTBYRÅ
08-520 400 55
turistbyra@nattaro.se
www.nattaro.se

NYNÄSHAMNS TURISTBYRÅ
Fiskehamnen
08-520 737 00
www.visitnynashamn.se

ORNÖ TURISTBYRÅ
08-501 563 05
info@orno.se
www.orno.se

TYRESÖ KOMMUNRECEPTION
www.tyreso.se
Tyresö Centrum
08-578 291 00

UTÖ TURISTBYRÅ
08-501 574 10
info@utoturistbyra.se
www.uto.se

VAXHOLMS TURISTBYRÅ
Rådhuset
08-541 314 80
www.roslagen.se

ÖREGRUND TURISTBYRÅ
Hamnkontoret
0173-305 55
www.roslagen.se

ÖSTERÅKERS TURISTBYRÅ
Åkersberga Centrum
0767-650 660
www.roslagen.se

ÖSTHAMMARS TURISTBYRÅ
Rådhustorget
0173-178 50
www.roslagen.se

VOLVO PENTA
Serviceverkstäder i skärgården

1. **Gräddö Marina** | 0176-409 00
office@graddomarina.se | www.graddomarina.se
2. **Lagerviks Båtvarv Blidö** | 0176-820 04
info@lagervik.se | www.lagerviks.se
3. **Ramsmora Varv & Marina Ljusterö** | 08-542 400 00
info@ramsmora.se | www.ramsmora.se
4. **Westerbergs Båtvarv Möja** | 08-571 640 86
info@westerbersbatvarv.se | www.westerbergsbatvarv.se
5. **Sjö&Landservice AB. Svinninge Marina** | 08-540 261 50
verkstad@sjolandservice.se | www.sjolandservice.se
6. **Björnhammarvarvet AB** | 08-540 271 10
info@bjornhammarvarvet.se | www.bjornhammarvarvet.se
7. **Kanholmsfjärdens Marina värmdö** | 08-571 631 64
info@kanholmsfjardensmarina.se
www.kanholmsfjärdensmarina.se
8. **Micab Lidingö** | 08-544 809 80
info@icabmarin.se | www.micabmarin.se
9. **Mareco Björknäs** | 08-717 93 73
info@mareco.se | www.mareco.se

VI ♥ SKÄRGÅRDEN

Vi älskar skärgården. Skärgården behöver både satsningar på miljö och tillväxt för att leva och utvecklas.

Sedan Centerpartiet blev ansvarigt för skärgårdsfrågorna har vi bland annat stoppat Postens planerade neddragningar till småöar, tagit strid för skärgårdsskolorna och sett till att en nord-sydlig tvärförbindelse kommer att inledas nästa sommar. Vi har sett till att båttrafiken börjat gå över till mer förnyelsebart bränsle och att eldriven båttrafik på Stockholms vatten snart är verklighet.

Men vi vill mer. Mycket mer.

Skärgården måste få leva på sina egna villkor – inte vara ett museum. De eldsjälar, företagare och besökare som håller skärgården levande behöver bra transporter, fungerande kommunikationer och mindre regelkrångel.

Gustav Hemming
miljö- och skärgårdslandstingsråd

Vi vill bland annat:

- Låta SL-kortet gälla på Waxholmsbåtarna och fortsätta bygga ut trafiken.
- Minska byråkratin för caféer, restauranger, små slakterier och andra småföretag.
- Tillåta gårdsförsäljning av lokalproducerad öl och snaps.
- Se till att hela skärgården har snabbt och fungerande bredband.
- Förenkla strandskyddet för bostäder så att unga och barnfamiljer kan bo kvar i skärgården.
- Satsa på Skärgårdsstiftelsen som vårdar skärgårdens natur- och kulturmiljöer.
- Ge Stockholms Fiskmarknad en fast lokal så att skärgårdens fiskare kan sälja sin fisk färsk.

NÄRODLAD POLITIK

CENTERPARTIET